

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto

21. 10. 2003
Oel 32 41 2002
OM 028: 00/2003

VIITE Lausuntopyyntönne 21.7.2003 OM 32/41/2002.

ASIA Lausunto osamietinnöstä "Ihmiskauppa, paritus ja prostituutio".

Tässä lausunnossa on asiaan otettu kantaa lähinnä sosiaalityön ja lastensuojelun näkökulmasta.

Rikollisen ja ei-toivotun toiminnan tuomien ongelmien ja seurausten kanssa työtä tekevien sosiaalityöntekijöiden kanssa asiasta keskusteltaessa on tullut esille uuden lainsäädännön tuomat valvontaongelmat.

Osamietintöön liittyvissä eriävissä mielipiteissä on tuotu esille ostamisen kriminalisoinnin mukanaan tuomat ongelmat. Kun toiminta muuttuu näkymättömäksi ja vaikeammin valvottavaksi, voi olla niin, että sen mukanaan tuomiin ongelmiinkin on vaikeampi puuttua. Silloin, kun kyseessä on lapsesta tai vastoin tahtoaan toiminnassa mukana olevasta aikuisesta, niin tällaisen henkilön auttaminen saattaa joissain tapauksissa olla vaikeampaa, koska se vaatii aikaisempaa enemmän tällaisen henkilön omaa kykyä toimia asiassa.

Toisaalta oston kriminalisoinnin tavoitteena on toimia siten, että sillä on ennaltaehkäisevä vaikutus siihen että, toisen ihmisen ruumiin ostaminen ei ole millään tavoin hyväksyttyä toimintaa. Kriminalisoinnilla on siis siten pitkäjänteistä vaikutusta siihen, että

Postiosoite:
Postilokero 364
20101 TURKU
Sähköpostiosoite:
Sosiaalikeskus@turku.fi

Puhelin:
(02) 262 6111
Telefax:
(02) 262 6899 (Linnank. 6 krs)

Käyntiosoite:
☐ Linnankatu 23
☐ Humalistonkatu 3 B
☐ Käsityöläiskatu 2 B
☐ Rauhankatu 14 B

☐ Kurjenmäenkatu 6 rak 31
☐ Kousankatu 1
☐ Hyrköistentie 26-28

yhteiskunnassa tunnustetaan kaikkien ihmisten itsemääräämisoikeus ja oikeus tulla kohdelluksi samanarvoisesti ja tasa-arvoisesti muiden kanssa.

Ihmiskauppaan rinnastettavana on pidettävä lasten ja nuorten pakkonaittamista, joka on tullut ajankohtaiseksi myös Suomessa. Käytännössä asiassa monesti toimitaan niin, että lapset ja nuoret toimitetaan vastoin tahtoaan pois Suomesta sen oman lähtömaan kulttuurin piiriin, jossa toiminta hyväksytään. Lapsen tai nuoren suojeleminen saattaa vaatia esim. tämän toimittamista toiseen maahan esim. toiseen pohjoismaahan, jota menettelyä on käytännön sosiaalityössä jouduttu harkitsemaan. Vastaavasti muidenkin nyt puheena olevaan toimintaa vasten tahtoaan liittyvien henkilöiden suojeleminen voi vaatia aikaisemmasta käytännöstä poikkeaviin toimiin ryhtymistä. Lainsäädännössä tai ainakin uutta lainsäädäntöä laadittaessa tulisi rikoksen määrittelyn ja rangaistusseuraamuksen ohella miettiä keinoja tai mahdollisuuksia uhrin auttamiseksi sekä kehittää yhteispohjoismaista yhteistyötä esim. uhrien sijoittamiseksi Pohjoismaiden sisällä maasta toiseen.

Sosiaali- ja terveysturvaviranomaisilla sekä poliisilla on kullakin omat, toisistaan eriävät salassapitomääräykset. Sellaista rikollista toimintaa koskevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa, jossa on mukana tai kohdistuu mm. alaikäisiin tai muutoin alistetussa asemassa oleviin henkilöihin, tulisi lainsäädäntöä laadittaessa ottaa kantaa myös viranomaisten välisen tiedonkulun turvaamiseen ja ottaa kantaa myös salassapitomääräysten soveltamiseen.

Puheena olevan toiminnan kansainvälisestä luonteesta johtuen olisi hyvä jo lainsäädäntöä valmisteltaessa ottaa lainvalmisteluasiakirjoissa kantaa viranomaisten väliseen käytännön yhteistyöhön myös kansainvälisellä tasolla ainakin siltä osin, kuin on oletettavaa, että myös paikallisviranomaiset joutuvat olemaan mukana kansainvälisessä yhteistyössä.

Turun kaupungin sosiaalikeskus

Antti Perälä
lakimies